

Afblazen industriegebied Fraterwaard “een gouden kans”

Foto: Harm-Jan Weevers

Het plan om in het natuurgebied Fraterwaard een industrieterrein aan te leggen is van tafel. “Ik had niet verwacht dat het zo snel van tafel zou gaan.” Tegelijk ontstaan er initiatieven om het gebied meer open te stellen voor het publiek.

AUTEUR
Martin Steenbeeke

ACTUEEL

Harm Jan Weevers weet zich het moment van het goede nieuws over het afblazen van het Logistiek Ecopark IJsselvallei nog goed te herinneren. Eind mei had hij als voorzitter van de Stichting Fraterwaard de verantwoordelijk wethouder van Doesburg geadviseerd om “de stekker eruit te trekken”. De stilte die volgde was achteraf veelzeggend, want een paar dagen later haalden de initiatiefnemers het omstreden plan van tafel (zie kader). “Het was een complete verrassing”, zegt Weevers. Niet zozeer het besluit op zich, maar meer het moment verbaasde hem. “Ik had niet verwacht dat het zo snel van tafel zou gaan”, blikt Weevers terug. Maar gelet op het groeiende verzet tegen de aantasting van de Fraterwaard in Doesburg en omstreken, vindt hij het ook wel weer begrijpelijk.

Om sterker te staan in de strijd bundelden betrokken inwoners hun krachten juli vorig jaar in de Stichting Fraterwaard. Die maakte, net als de Stichting Twickel, met argumenten duidelijk waarom het initiatief van de bedrijven en overheden een onzalig plan was. “De Fraterwaard beschikt over een prachtig cultuurhistorisch landschap en hoogwaardige natuurwaarden en wij hebben dat onder de aandacht gebracht”, zegt Weevers. Met succes, want steeds meer politici en inwoners van Doesburg gingen zich verzetten tegen het plan om natuur op te offeren ten faveure van bedrijvigheid, of plaatsten daar op zijn minst forse vraagtekens bij. Bij de Stichting Fraterwaard sloten zich 200 mensen aan.

Weevers denkt dat de publieke opinie een belangrijke rol heeft gespeeld in de uiteindelijke besluitvorming. “Veel mensen zijn enorm geschrokken van de plannen.”

Het argument van de initiatiefnemers dat het Logistiek Ecopark IJsselvallei ‘te duur’ zou zijn, wordt door Weevers met een korrel zout genomen. “Dat wisten ze vooraf ook wel, hoe veel het zou kosten. Ik denk dat ze hebben ingezien dat je niet vanwege economische voordelen voor twee kleine bedrijven een Natura 2000-gebied kunt inperken.” De Stichting Fraterwaard is teleurgesteld over de aanpak van de overheid. De deelname van provincie, gemeenten en waterschap in de stuurgroep die de plannen ontwikkelde, heeft volgens Weevers niet geleid tot een ‘zorgvuldig’ proces. “Toen ik in de plannen dook, viel me op wat ik allemaal tegenkwam. Zo’n argument als werkgelegenheid is van tevoren bedacht. Het vooruitzicht van honderden extra arbeidsplaatsen gaat er makkelijk in, maar het is compleet uit de duim gezogen.”

De slechte onderbouwing van de plannen en de wijze waarop met kritiek van tegenstanders werd omgegaan, heeft er volgens Weevers toe geleid dat veel mensen het gevoel hadden niet serieus genomen te worden. Er is volgens hem niet alleen sprake van ‘onzorgvuldig’ maar ook van ‘onbehoorlijk’ handelen van de overheid. “Niet alle belangen zijn gelijkwaardig meegenomen. Het is bijvoorbeeld onbegrijpelijk dat de agrarische bedrijven die nu al in de Fraterwaard gevestigd zijn, nauwelijks bij de plannen betrokken werden.” De Stichting Fraterwaard blijft waakzaam. In de afgelopen decennia zijn er vaker plannen gemaakt voor bedrijvigheid in de Fraterwaard. En de kans bestaat dat er over een aantal jaren een nieuw plan op tafel komt te liggen. “We hebben een netwerk opgebouwd en zullen daar gebruik van maken.”

Om de landschappelijke- en natuurwaarde beter voor het voetlicht te brengen, willen de Stichting Twickel en de Stichting Fraterwaard het gebied meer ontsluiten. Om de rust in de Fraterwaard niet te verstoren, zijn bezoekers in principe niet welkom en wordt er handhavend opgetreden. Er wordt nu gedacht aan een gedeeltelijke openstelling zodat het maken van een kleine wandelronde mogelijk is, vertelt beheerder Wilke Schoemaker van de Stichting Twickel. “En je kunt ook denken aan het bouwen van een uitkijkpunt zodat je het hele gebied kunt overzien.” Het plan is om in andere kwetsbare delen in samenwerking met natuur- en cultuurorganisaties excursies te organiseren, gericht op educatie. Om het landschap en de natuur in de Fraterwaard te versterken wordt de mogelijkheid besproken om één van de vier boerenbedrijven te verplaatsen naar de Gelderse Waard. Met een andere pachter wordt gesproken over omschakeling naar een biologische bedrijfsvoering. “Dat biedt de mogelijkheid voor bijvoorbeeld een agrarisch winkeltje”. De uitwerking van de plannen om meer van de natuur en het boerenleven te laten zien noemt Schoemaker “een lastig proces”. “Als wij bijvoorbeeld in de uiterwaarden een haag willen planten kan Rijkswaterstaat daar een stokje voor steken omdat dit de doorstroming kan belemmeren. En de wegen zijn deels eigendom van de pachters. Wie is straks verantwoordelijk als er wat misgaat?” Maar over het algemeen bespeurt hij bij alle belanghebbenden (gemeente, politiek, burgers, agrariërs) een positieve grondhouding. “Dit is een gouden kans.”

Waarom het industriegebied er niet komt

Het plan van de bedrijven Rotra en Ubbink om een ‘Logistiek Ecopark IJsselvallei’ te realiseren, zou ten koste gaan van een deel van de Fraterwaard. De aanleg van een haven en uitbreiding van het bedrijfsterrein zou een hap van bijna 16 hectare nemen uit het poldergebied, onderdeel van Natura 2000. Het initiatief kon rekenen op steun van de provincie, waterschap, Rijkswaterstaat en de gemeenten Doesburg en Doetinchem. Met name de voorgespiegelde stijging van de werkgelegenheid speelde een belangrijke rol. Naarmate de plannen concreter werden, nam het verzet toe; in de politiek, bij de omwonenden en bij de Stichting Twickel. Twickel wilde het zelfs op een oenteigeningsprocedure aan laten komen.

In een gezamenlijke verklaring laten de initiatiefnemers van het bedrijvenpark weten dat na twee jaar voorbereiding gebleken is dat het plan ‘ruimtelijk haalbaar en technisch uitvoerbaar’ is, maar ‘financieel niet betaalbaar’. Ook het tijdsaspect speelde een rol. Rekening houdend met alle procedures en de technische eisen die aan de uitbreiding zijn verbonden zou het nieuwe terrein op zijn vroegst in 2024 klaar zijn, terwijl met name Rotra op korte termijn wil uitbreiden. De bedrijven zoeken nu elders in de regio naar uitbreiding. De initiatiefnemers van Logistiek Ecopark IJsselvallei willen blijven samenwerken.

Het oorspronkelijke zoekgebied.

Zicht vanuit de Fraterwaard op het huidige bedrijventerrein.